

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžfk/70/2018
Identifikačné číslo spisu: 7017200037
Dátum vydania rozhodnutia: 24.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7017200037.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a členov senátu JUDr. Pavla Naďa a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v právnej veci žalobcu: OXYN, s.r.o., (do 01.08.2018 pod obchodným menom BARBARA Slovensko, s.r.o.), so sídlom Železničná 2, Čaňa, IČO: 45 568 669, právne zastúpeného Advokátskou obchodnou spoločnosťou JUDr. Marián Prievozník, PhD., advokát, s.r.o., so sídlom Krmanova 1, Košice, proti žalovanému: Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 104455783/2016 zo dňa 12. decembra 2016, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/6/2017-70 zo dňa 14. marca 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/6/2017-70 zo dňa 14. marca 2018 zrušuje a vec krajskému súdu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) rozsudkom č. k. 7S/6/2017-70 zo dňa 14. marca 2018 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 104455783/2016 zo dňa 12. decembra 2016. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 167 ods. 1 a § 168 SSP tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

2. Napadnutým rozhodnutím č. 104455783/2016 zo dňa 12. decembra 2016 žalovaný podľa § 74 ods. 4 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Daňový poriadok“) potvrdil rozhodnutie správcu dane - Daňového úradu Košice č. 103970816/2016 zo dňa 23. septembra 2016, ktorým bol žalobcovi vyrubený rozdiel dane v sume 32.504,56 eur na dani z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) za zdaňovacie obdobie júl 2013.

3. Proti označenému rozhodnutiu Daňového úradu Košice zo dňa 23. septembra 2016 č. 103970816/2016 podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný preskúmaným rozhodnutím zo dňa 12. decembra 2016 č. 104455783/2016, ktorým podľa § 74 ods. 4 Daňového poriadku rozhodnutie

správcu dane o určení rozdielu v sume 32.504.56 eur na dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie júl 2013 daňovému subjektu BARBARA Slovensko, s.r.o., IČO: 45 568 669, t.j. žalobcovi potvrdil.

4. Včas podanou správnu žalobou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 104455783/2016 zo dňa 12. decembra 2016 ako aj prvostupňového rozhodnutia Daňového úradu Košice č. 103970816/2016 zo dňa 23. septembra 2016 a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň uplatnil nárok na plnú náhradu trov konania.

5. Po prejednaní veci krajský súd s poukazom na platnú právnu úpravu a judikatúru vo veciach týkajúcich sa nároku na odpočítanie DPH dospel k záveru, že rozhodnutia daňových orgánov oboch stupňov sú v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o DPH, ako aj Daňového poriadku, a preto žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalobca - sťažovateľ z dôvodov uvedených v ustanovení § 440 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ SSP kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

7. Sťažovateľ primárne namietal (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP), že krajský súd porušil zákon tým, že mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti poukázal na to, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplývalo, že krajský súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z písomného vyjadrenia žalovaného k správnej žalobe zo dňa 30. marca 2017, v ktorom sa žalovaný vyjadril k jednotlivým žalobným dôvodom. Uvedené vyjadrenie žalovaného nebolo pred rozhodnutím krajského súdu o veci doručené sťažovateľovi, ktorý sa tak nemal možnosť oboznámiť s podstatou procesnej obrany žalovaného a nemohol na túto akýmkoľvek spôsobom reagovať. Podľa názoru sťažovateľa tým došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V nadväznosti na uvedené dal do pozornosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 335/2006 zo dňa 30.10.2007 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 209/2014 zo dňa 28.08.2014 ako i rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (vo veci Hudáková a ďalší proti Slovenskej republike zo dňa 27.04.2010 a vo veci Mantovanelli proti Francúzsku zo dňa 18.03.1997).

8. V ďalšom bode kasačnej sťažnosti namietal (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP), že krajský súd pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Sťažovateľ mal za to, že preukázal dodanie tovaru štandardnými dokladmi, ktoré je povinný viesť vo svojej účtovnej evidencii t.j. faktúrami, dodacími listmi, CMR dokladmi o doprave tovaru. Týmto bol rámec dôkaznej povinnosti sťažovateľa vyčerpaný a samotný fakt, že tovar bol sťažovateľovi dodaný, nebol nikdy zo strany správcu dane alebo žalovaného spochybnený. V súvislosti s rozsahom dôkaznej povinnosti v daňovom konaní sťažovateľ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžf/1/2011 zo dňa 15.03.2011, ako i rozhodnutie Európskeho súdneho dvora vo veci C-33/13 zo dňa 06.02.2014. Vo vzťahu k bodu týkajúceho sa rozporov v dokladoch uviedol, že doklady mu boli predložené spoločne s tovarom a nemal možnosť ovplyvniť ich obsah. Na dodacích listoch potvrdil prevzatie tovaru, lebo mu táto povinnosť vyplývala zo zmluvy. Faktúry mu boli vystavené s DPH a nárok na odpočítanie si uplatňoval len vo vzťahu k tejto DPH, ktorá bola uhradená. Okolnosť, či niekto manipuloval s tovarom za spoločnosť Podtatranská hydina a.s., nemal sťažovateľ možnosť zisťovať, ale toto nie je podmienkou dodania tovaru. K otázke prevodu vlastníctva tovaru a získania daňovej výhody sťažovateľ uviedol, že krajský súd len zopakoval tvrdenie žalovaného a uvedená argumentácia vo vzťahu k žalobcovi nebola správna a úplná. Keby existovali pochybnosti ohľadom spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva spoločnosťou Podtatranská hydina a.s., žalobca v zmysle § 446 Obchodného zákonníka platne nadobudol k tovaru vlastnícke právo, pretože bol oprávnený sa domnievať, že subjekt u ktorého si tento tovar objednal, a ktorý mu ho následne dodal v objednanom druhu a množstve, je oprávnený s týmto tovarom nakladať. Daňové právo neupravuje spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva.

9. Sťažovateľ okrem uvedeného namietal i (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP) skutočnosť, že krajský súd pri rozhodovaní porušil zákon tým, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. V tejto spojitosti poukázal na to, že napadnutý rozsudok krajského súdu je v rozpore s viacerými rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 3Sžf/1/2011) a Európskeho súdneho dvora (napr. vo veci C-33/13).

10. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že námietky sťažovateľa, ktoré sa týkajú nepriznania práva na odpočítanie dane, sú obsahovo zhodné s jeho žalobnými dôvodmi. K uvedeným námietkam sa žalovaný vyjadril už vo svojom stanovisku k žalobe, na ktorom trvá. V danej veci žalovaný nezistil pochybenie správcu dane v postupe, ani iné porušenie zákona. Žiadal preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel k záveru, že rozhodnutie je potrebné zrušiť z procesných dôvodov a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

12. Podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

13. Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

14. Podľa § 106 ods. 1 SSP, ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenia alebo nerozhodne vo veci bez nariadenia pojednávania, zašle bezodkladne žalobcovi vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe. Žalobca sa k nim môže vyjadriť v lehote určenej správnym súdom.

15. Podľa § 106 ods. 2 SSP k vyjadreniu žalobcu sa môžu účastníci konania vyjadriť v lehote určenej správnym súdom. Na ďalšie vyjadrenia správny súd nemusí prihliadať, o čom účastníkov konania poučí.

16. Na úvod najvyšší súd uvádza, že vyššie citovaný článok 48 ods. 2 Ústavy SR predstavuje princíp kontradiktórnosti súdneho konania, ktorý možno v zmysle uvedeného článku rozčleniť na 1/ právo na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania a 2/ právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. Princíp kontradiktórnosti súdneho konania je z hľadiska systematického súčasťou práva na spravodlivý proces, ktoré spolu s právom na prístup k súdnej a inej právnej ochrane tvorí ucelený systém práva na súdnu a inú právnu ochranu, ktoré je zaradené do druhej hlavy siedmeho oddielu Ústavy SR. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 14/2001 zo dňa 23.08.2001, sp. zn. II. ÚS 132/02 zo dňa 13.11.2002, sp. zn. III. ÚS 171/2006 zo dňa 05.04.2007).

17. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že krajský súd realizovanou výzvou zo dňa 19. júna 2017 (č. l. 97 súdneho spisu) zaslal žalovanému rovnopis žaloby na vyjadrenie. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 26. októbra 2017 (č. l. 98 a nasl. súdneho spisu). Krajský súd následne dňa 14. marca 2018 vyhlásil rozhodnutie vo veci samej - rozsudok bez toho, aby predmetné vyjadrenie bolo zo strany krajského súdu doručené žalobcovi - sťažovateľovi.

18. Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasťou práva na spravodlivý proces. Keďže v danej veci

vyjadrenie žalovaného k žalobe nebolo doručené sťažovateľovi, tento tak nemal možnosť relevantným spôsobom reagovať na zásadné skutkové otázky žalovaným prezentované v príslušnom vyjadrení k žalobe. Treba teda konštatovať, že konanie pred krajským súdom nebolo možné považovať za spravodlivé.

19. V tejto súvislosti dáva najvyšší súd do pozornosti aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 27. apríla 2010 v prípade Hudáková proti Slovenskej republike, v ktorom bolo poukázané na to, že princíp rovnosti zbraní, ako jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania, vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície vis-à-vis proti jej protistrane (napr. Niederöst-Huber proti Švajčiarsku, z 18. februára 1997, ods. 23, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-I).

20. Okrem tejto požiadavky koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj oboznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (por. Niederöst-Huber, citované vyššie, ods. 24).

21. Význam uvedenej požiadavky spočíva v potrebe zabezpečenia, aby procesné strany mali vieru vo výkon spravodlivosti a aby im nebola odopretá možnosť vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré by mohli ovplyvniť rozhodnutie súdu. Bolo povinnosťou krajského súdu, aby pred svojím rozhodnutím v konaní, v ktorom rozhodoval bez nariadenia pojednávania v zmysle § 106 ods. 1 SSP, poskytol sťažovateľovi možnosť vyjadriť sa k písomnému podaniu žalovaného. V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína, že podľa § 106 ods. 1 SSP platí, že ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenia alebo nerozhodne vo veci bez nariadenia pojednávania, zašle bezodkladne žalobcovi vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe. V tomto kontexte „rozhodnutie bez nariadenia pojednávania“ nemožno chápať tak, že pôjde o rozhodnutie vo veci samej po jej meritórnom prejednaní hoci bez nariadenia pojednávania, ale pôjde najmä o nemeritórne spôsoby skončenia veci ako odmietnutie žaloby, alebo zastavenie konania. Pokiaľ teda bude správny súd rozhodovať vo veci meritórne bez nariadenia pojednávania, bude povinný poskytnúť účastníkom konania možnosť vyjadriť sa k písomným podaniam ostatných účastníkov.

22. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že v predmetnej veci krajský súd opísaným postupom porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Z uvedených dôvodov najvyšší súd kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 462 ods. 1 SSP (v spojení s § 440 ods. 1 písm. f/ SSP) zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

24. V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu postupovať vo vyššie naznačenom smere, svoje rozhodnutie zároveň riadne a presvedčivo odôvodní v súlade s § 139 ods. 2 SSP.

25. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne krajský súd aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

26. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.